

raadsvoorstel

Zaaknummer 2404254

Te behandelen door G.E. Visser en E.S.F. Schepers-Janssen

Onderwerp: Achterhoeks Plan van Aanpak Wonen, Welzijn en Zorg 2025-2035

Pagina 1 van 3

Aan de raad:

Inleiding

De Achterhoek staat voor grote uitdagingen op het gebied van wonen, welzijn en zorg. Door vergrijzing, meer kwetsbare inwoners en personeelstekorten is een gezamenlijke regionale aanpak nodig. Daarom hebben de Achterhoekse gemeenten samen met provincie, woningcorporaties en zorg- en welzijnsorganisaties de Achterhoekse Aanpak Wonen, Welzijn en Zorg 2025-2035 opgesteld. Hierin zijn afspraken gemaakt over een evenwichtige verdeling van huisvesting voor urgente aandachtsgroepen en het organiseren van passende welzijns- en zorgvoorzieningen. Gemeenten voelen gezamenlijk de urgentie en verantwoordelijkheid, leveren elk hun bijdrage en erkennen dat uitvoering tijd vraagt en afhankelijk is van het bestaande aanbod. Zo werken we samen aan een leefbare, zorgzame en toekomstbestendige Achterhoek.

Voorstel

1. Het Achterhoeks Plan van Aanpak Wonen, Welzijn en Zorg 2025-2035 vast te stellen.
2. Kennis te nemen van het afsprakenkader ouderenhuisvesting Achterhoek.
3. Kennis te nemen van de Regionale afspraken evenwichtige verdeling huisvesting urgente aandachtsgroepen Achterhoek.

Relatie met (huidig) beleid

Woonvisie 2020-2025 'Passend en duurzaam wonen in Winterswijk'

Het lokale woonbeleid dient aan te sluiten bij de landelijke en regionale uitgangspunten. Als gemeente Winterswijk conformeren we ons aan de afspraken en verwerken deze in het volkshuisvestingsprogramma na vaststelling van de Achterhoeks Plan van Aanpak Wonen, Welzijn en Zorg 2025-2035.

Regionale Woonagenda Achterhoek 2023-2030

Op 16 februari 2023 stelde de gemeenteraad de Regionale Woonagenda vast. Hierin is opgenomen dat de huisvestingsopgave voor onder meer ouderen zo omvangrijk is, dat we onze aanpak hierop regionaal moeten afstemmen. Onderdeel van deze aanpak is het vastleggen van onze ambitie voor het aantal benodigde woningen voor ouderen in de komende jaren, en het vaststellen van heldere en eenduidige definities zodat iedereen weet waar hij aan toe is.

Het Achterhoeks Plan van Aanpak Wonen, Welzijn en Zorg 2025-2035 sluit aan op de ambities die zijn vastgelegd in de Regionale Woonagenda Achterhoek 2023-2030.

Beoogd(e) effect(en)

De Achterhoekse Aanpak Wonen, Welzijn en Zorg 2025-2035 wordt beschouwd als een ontwikkelmodel waarmee de komende jaren toegewerkt wordt naar een evenwichtige verdeling van het huisvesten van aandachtsgroepen in de Achterhoek.

Argumenten

1.1 Verdeling van (woon)zorgvoorzieningen is gewenst vanwege een toename van inwoners in deze doelgroepen en de grote druk op zorgvoorzieningen.

Om tot een verdeling te komen zijn de kenmerken en omvang van de bijzondere aandachtsgroepen beschreven, waarna er ook aantallen inwoners in onze regio aan zijn toegevoegd. Ouderen zijn hierin meegenomen. Dit maakt het mogelijk om een zo goed mogelijke inschatting te maken van de in regio Achterhoek noodzakelijke woon- welzijns- en zorgvoorzieningen.

1.2 Spreiding van woonvormen voor aandachtsgroepen is nodig om onevenredige druk op gemeenten te voorkomen.

Gemeenten met relatief veel 24-uurszorgvoorzieningen worden in de praktijk zwaarder belast binnen het sociaal domein. Dit komt doordat cliënten die uitstromen vanuit intramurale voorzieningen veelal in de gemeente willen blijven waar zij hun begeleiding hebben ontvangen en een sociaal netwerk hebben

opgebouwd. Hierdoor ontstaat een onevenredige druk op deze gemeenten bij het organiseren van passende huisvesting en nazorg. Om dit te voorkomen is een regionale spreiding van nieuwe woonvormen voor aandachtsgroepen noodzakelijk.

1.3. Een evenwichtige verdeling van huisvestingscapaciteit draagt bij aan duurzame uitstroom, vermindert de concentratie van kwetsbare inwoners in specifieke gemeenten en bevordert sociaal-maatschappelijke balans in de regio.

Op basis van een gezamenlijk ontwikkelde groeisystematiek kunnen gemeenten toewerken naar een fair-share verdeling van woonplekken. Hierbij wordt niet alleen gekeken naar nieuwe instroom, maar (waar mogelijk) ook naar herhuisvesting in de oorspronkelijke woon- of vertrekgemeente. Dit model bevordert regionale solidariteit en zorgt ervoor dat de verantwoordelijkheid voor de huisvesting van aandachtsgroepen rechtvaardig wordt verdeeld.

1.4. Door samenwerking kunnen knelpunten effectiever worden aangepakt, kunnen partijen van elkaars succesvolle aanpakken leren en gezamenlijk tot oplossingen komen.

Gemeenten in de Achterhoek kampen immers met vergelijkbare knelpunten, zoals vergrijzing, een tekort aan betaalbare woningen en een tekort aan zorgpersoneel (waaronder huisartsen).

1.5. Gezamenlijk zorgen de Achterhoekse gemeenten voor de juiste randvoorwaarden

- Woningbouw: regionale afspraken over woningbouw dragen bij aan voldoende woningen en bouwlocaties in de Achterhoek, afgestemd op de behoeften van de inwoners.
- Gezonde en passende leefomgeving: de juiste woonruimte op de juiste plek, passend bij het voorzieningenniveau in een zorgzame buurt en het mogelijk maken van ontmoeten en stimuleren van bewegen dragen bij aan een prettige leefomgeving.
- Zorg en welzijn. De combinatie van goed wonen en voorzieningen in de omgeving stelt inwoners in staat om zo veel als mogelijk zelfstandig te blijven wonen. Met efficiënt inzetten van aanvullende zorg, kan dit worden bereikt.
- Financiën: regionale afstemming helpt bij het effectief inzetten van financiële middelen, subsidies en het vergroten van de slagkracht in samenwerking met provincie en Rijk.

1.6 Regionale afspraken bevorderen de samenwerking met het zorgkantoor, zorginstellingen, welzijnsorganisaties, woningcorporaties, ontwikkelaars en andere regionale spelers.

1.7 Een regionale aanpak op wonen-, welzijn- en zorg draagt bij aan betere afstemming met landelijke akkoorden als Integraal Zorgakkoord (IZA) ofwel Regioplan Achterhoek en Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA).

De aanpak is gemaakt in afstemming met en als aanvulling op IZA en GALA.

1.8 De gemeenten komen met dit afsprakenkader tegemoet aan de richtlijnen vanuit het Rijk en de provincie. Rijk en provincie hebben alle regiogemeenten gevraagd om de urgentie van de huisvestingsopgave voor ouderen te erkennen en hierover regionaal afspraken vast te leggen. Het afsprakenkader is opgenomen in de herziening van de Achterhoekse Woondeal.

2.1 Het afsprakenkader ouderenhuisvesting is uitvoering van de Achterhoekse aanpak

De afspraken over de ouderenhuisvesting vallen binnen de door de raad vastgestelde kaders en zijn daarom ter kennisneming voor de raad bij de stukken gevoegd.

3.1 Vanuit het Rijksprogramma 'Een thuis voor iedereen' ligt er een opdracht om voor een evenwichtige verdeling van de huisvesting van aandachtsgroepen tussen gemeenten in de regio te zorgen.

De Wet versterking regie volkshuisvesting (Tweede Kamer aangenomen 03-07-2025) maakt onderscheid tussen de wettelijke urgente aandachtsgroepen en overige aandachtsgroepen. Met urgente aandachtsgroepen bedoelen we het deel van de mensen uit de aandachtsgroepen waarvoor het verkrijgen van huisvesting dringend noodzakelijk is en die daarbij hulp nodig hebben. Het gaat hier om kwetsbare inwoners die wegens het gebrek aan huisvesting ook op andere levensgebieden in de knel komen of hierdoor langer dan nodig in een instelling of opvang verblijven. Deze woningzoekenden worden door een aanpassing van de Huisvestingswet 2014 als verplichte urgentiecategorieën opgenomen, waarmee zij voorrang krijgen bij de toewijzing van woonruimte. Daarvoor zijn regionale afspraken gemaakt.

Financiële paragraaf incl. subsidiekansen en financiële risico's

De Achterhoekse aanpak wonen, welzijn en zorg heeft voor de gemeente geen directe financiële gevolgen.

Juridische aspecten/wet- en regelgeving

De Wet Versterking regie volkshuisvesting is nog in procedure. De Wet is op 03-07-2025 aangenomen door de Tweede Kamer en moet de Eerste Kamer nog passeren. De Wet Versterking regie volkshuisvesting geeft het Rijk meer sturingsmogelijkheden op de woningmarkt en versterkt de

samenwerking tussen Rijk, provincies en gemeenten. De wet legt meer nadruk op regionale woondeals, afstemming van woningbouwplannen en huisvesting van aandachtsgroepen. De wet is op 3 juli 2025 aangenomen door de Tweede Kamer en moet nog worden behandeld door de Eerste Kamer. Deze ontwikkeling is relevant voor de Achterhoekse Aanpak Wonen, Welzijn en Zorg 2025-2035, omdat de wet het regionale afsprakenkader verder zal versterken.

Aspecten van duurzaamheid

N.v.t.

Communicatie/betrokkenenparagraaf

De thematafel Wonen & Vastgoed van de 8RHK ambassadeurs zorgt voor verspreiding van het bijgevoegd persbericht.

De 8RHK Ambassadeurs Thematafels Wonen en vastgoed en De gezondste regio hebben opdracht gegeven voor het opstellen van het Achterhoeks Plan van Aanpak Wonen, Welzijn en Zorg 2025-2035.

Het gehele proces is begeleid en inhoudelijk voorbereid door een regionale werkgroep. Deze werkgroep bestond uit vertegenwoordigers van zorg- en welzijnsorganisaties, woningcorporaties, de provincie Gelderland, de gemeenten, 8RHK Ambassadeurs en bureau RUIMTEVOLK. Er is een verkenning uitgevoerd met een regionale analyse van wonen, welzijn en zorg. Er zijn diepte-interviews gehouden met organisaties op het gebied van wonen, welzijn en zorg.

Participatie inwoners en betrokken organisaties:

- Juli 2024; Een eerste regionale bijeenkomst met diverse betrokken partijen en vertegenwoordigers van inwoners.
- December 2024; Bespreking 1e conceptversie van het plan in een gecombineerde Thematafel Wonen en Vastgoed.
- Januari 2025; Werkconferentie van Netwerk Ouderen en Veerkracht Achterhoek (NOVA).
- Maart 2025; Informatie aan de Achterhoek Raad over de belangrijkste punten van de conceptaanpak en de Achterhoek Raad heeft hierop feedback gegeven.
- April 2025; Tweede regionale bijeenkomst met een brede vertegenwoordiging van organisaties en inwoners.

Relatie met andere besluitvorming/andere projecten

Op 30 januari 2025 werd een motie ingediend om pré-mantelzorgwoningen onder voorwaarden mogelijk te maken en daarvoor een raadsvoorstel en beleidsregels op te stellen. Deze motie haalde geen meerderheid. Het college heeft vervolgens aangegeven eerst een zorgvuldige analyse te willen doen van de verschillende opties en gevolgen. In plaats van een afzonderlijke beleidsregel wordt het onderwerp betrokken bij het volkshuisvestelijk programma inclusief een opsomming van de voor- en nadelen.

Vervolprocedure/evaluatie

De uitvoering loopt van 2025 tot 2035. Jaarlijkse monitoring via de Achterhoek Monitor en evaluatie via de thematafels zorgen voor bijsturing.

De stuurgroep stelt samen met de werkgroep een gezamenlijk uitvoeringsprogramma 2025 t/m 2027 op. Dit programma concretiseert de acties die voortvloeien uit de aanpak, wijst actiehouders aan en zorgt voor een heldere planning en monitoring. De voortgang van de uitvoering wordt besproken op beide thematafels: Wonen en Vastgoed en De Gezondste Regio. Hierin wordt een logische koppeling en cyclus gezocht door dit bijvoorbeeld gelijk op te lopen met de uitvoering van de Regionale Woonagenda, Woondeal en Regioplan Achterhoek (IZA).

Winterswijk, 11 november 2025

Burgemeester en Wethouders van Winterswijk,

de secretaris,

de burgemeester,

B. Freriks-ten Hagen

A.M.M. Jetten